

O MONOGRAFIE ENCICLOPEDICĂ CONSACRATĂ MĂNĂSTIRII REZISTENȚEI

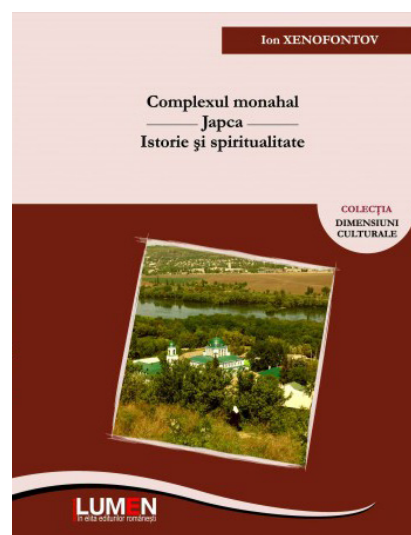
Dr. în istorie, prof. univ. **Doru RADOSAV**
Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca, România

Cercetarea realizată de Ion Xenofontov privind istoria complexului monahal Japca este una cu vădite intenții monografice și cu nemărturisite proiecții exhaustive. Structura tematică, sursele, articulația istoriografică pe care această carte dorește să o fixeze asupra subiectului sunt suficiente argumente pentru ca cercetarea dată să rămână și să definitiveze un efort istoriografic colectiv, început cu aproape două secole în urmă. În egală măsură cartea de față întregeste seria de monografii dedicată mănăstirilor după 2000, precum: Căpriana, Hâncu, Bocancea.

Autorul lucrării a reușit, în urma unui efort și a unei munci riguroase care îi sunt specifice, să se „așeze” cu toate competențele dobândite și perfecționate în interiorul unui subiect de cercetare care presupune achiziții și familiarități cu ceea ce înseamnă cunoașterea cadrului monahal, a istoriei instituționale a monahismului cu rigorile formatului monografic: contextul spațio-temporal, particularitățile instituției monahale, ctitori și binefăcători, obștea monahală, domeniul economic al mănăstirii, tipologia monahală, activități sociale, instructive și educative, obiective filantropice, practicile pietății monahale și ale pietății colective laice, arhitectura monastică, arhiva, biblioteca, necropola etc.

Derularea monografică a cercetării istoriei mănăstirii Japca beneficiază în cartea lui Ion Xenofontov de problematizări și racorduri la ceea ce a însemnat mănăstirea și comunitatea, mănăstirea și societatea și, de asemenea la ingerințele puterii politice asupra vieții monastice și constrângerile extrareligioase asupra mănăstirii. Din perspectivă istoriografică cercetarea de față reușește să asocieze istoria propriu-zisă a așezământului monastic „istoriei mari” a teritoriului Basarabiei, în care istoria politică, culturală, religioasă a acestui ținut se recunoaște la nivelul istoriei mănăstirii. Mai exact, se recunoaște modul în care refracțiile marii istorii-realitate se identifică la nivelul istoriei mănăstirii de la Japca. Inflexiunile „marii istorii” au marcat în mod evident istoria aparent adiabatică a mănăstirii „intra muros”.

Istoria Basarabiei/RSS Moldovenești/Republicii Moldova, lecturată prin istoria mănăstirilor sale, oferă

Ion Xenofontov. *Complexul monahal Japca. Istorie și spiritualitate* /Consultant științific: preot, dr. conf. univ. Octavian Moșin; redactor științific: dr. conf. univ. C. Manolache. Iași: Editura LUMEN.
2015, 487 p.

dincolo de orice inovație în plan metodologic și analitic, dintr-o perspectivă inductivă, secvențe și aspecte istorice ce recompun dinspre realitatea trecută, multiplă, variată, complexă, cu variabile și imponderabilități, pluralitatea discursului istoriografic. Recentrarea în planul discursului istoriografic de după comunism a tematicii istoriei religioase, a vieții și sensibilității religioase are valențele unei adevărate redescoperiri a conștiinței istorice colective, a profilului identitar și patrimonial al comunităților și națiunilor.

Ceea ce se remarcă de la prima lectură a cărții este soliditatea și rigoarea proiectului istoriografic pe cât de ambițios asumat, pe atât de laborios împlinit. De la sursele documentare exhaustive, la articulațiile tematice și analitice, la relevanța citatului documentar selectat în anexe, la gestionarea inteligentă a narațiunii istoriografice între rigoarea de specialitate și accesibilitatea largă, s-a elaborat o lucrare ce ilustrează un istoric matur și deplin.